

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/280/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3613207329
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3613207329.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa H. H., bytom V. XXX, právne zastúpeného Mgr. E. Y., advokátkou so sídlom C. 2, F., proti odporkyni H. H., bytom Q. XXX/X, T., o zvýšenie výživného, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 22. októbra 2013, č.k. 4C/76/2013-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 19,66 Eur, k rukám právneho zástupcu Mgr. E. Y., advokátky, do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa prvým výrokom zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.10.2011, č.k. 2P/25/2011-34 tak, že odporkyni zvýšil výživné na navrhovateľa zo sumy 110 Eur mesačne na sumu 170 Eur mesačne vždy do 15. dňa tohto ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od 01.09.2013. Druhým výrokom odporkyni uložil povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 01.09.2013 do vyhlásenia rozsudku v sume 120 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 277,88 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporkyni zmeny rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.10.2011, č.k. 2P/25/2011-34 tak, že vyživovacia povinnosť odporkyne v prospech navrhovateľa sa zvýši zo sumy 110 Eur mesačne na sumu 170 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2013. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 20.12.2001, č.k. 4C 201/01-20 bolo manželstvo jeho rodičov rozvedené. On bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi L. H. bolo určené výživné. Rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.10.2011 bol zverený do osobnej starostlivosti otca a matka - odporkyňa bola zviazaná povinnosťou prispievať na jeho výživu sumou 110 Eur mesačne. Naďalej študuje na strednej škole, nemá žiadny príjem a jeho výdavky spojené so vzdelaním a celkovou výživou sa neustále zvyšujú. Preto žiada zvýšenie výživného cestou súdu. Po vykonanom dokazovaní a zhodnotení jeho výsledkov súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh je dôvodný. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ je plnoletým synom odporkyne a L. H.. V súčasnosti žije v spoločnej domácnosti so svojím otcom. K poslednej úprave vyživovacej povinnosti voči nemu došlo rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.10.2011, č.k. 2P/25/2011-34, ktorým bola odporkyni určená vyživovacia povinnosť na navrhovateľa v sume 110 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2011. Od ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľa aj na strane odporkyne. Navrhovateľ bol v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti študentom 1. ročníka strednej školy, v súčasnosti je študentom 3. ročníka. Má zvýšené výdavky spojené so štúdiom z dôvodu, že je v poslednom ročníku. Takisto má zvýšené výdavky v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom, keď musí v dôsledku očného ochorenia pravidelne dochádzať na vyšetrenia do Topoľčian. K podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane odporkyne, ktorá bola v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti

samostatne zárobkovo činnou osobou s priemerným mesačným príjmom 400 - 500 Eur a v súčasnosti sa jej priemerný mesačný príjem zvýšil na 1.772,36 Eur mesačne. K podstatnej zmene na strane otca navrhovateľa nedošlo. Keďže životná úroveň odporkyne sa oproti poslednej úpravy vyživovacej povinnosti podstatne zvýšila, keďže jej priemerný mesačný príjem sa zvýšil viac ako 3-násobne, má navrhovateľ právo podieľať sa na jej zvýšenej životnej úrovni. Preto súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného je dôvodný. Vzhľadom k možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom odporkyne je podľa názoru súdu zvýšenie výživného na sumu 170 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2013 dôvodné. Právne vec posúdil podľa § 62 ods. 1,2,4,5, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 277,88 Eur, a to za 2 úkony právnej pomoci (právneho zastúpenia) po 131,13 Eur a za 2 režijné paušály po 7,81 Eur. Základ pre výpočet odmeny za jeden úkon právnej pomoci je podľa súdu prvého stupňa v súlade s § 10 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb suma 3600 Eur, t. j. navrhované zvýšenie výživného /60 Eur mesačne/ za dobu 5 rokov /60 Eur mesačne x 60 mesiacov/ = 3600 Eur.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku náhrady trov konania podala včas odvolanie odporkyňa s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b), c), d) a f) O.s.p. Poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 170/99, sp. zn. II. ÚS 444/01 a sp. zn. I. ÚS 188/08. Uviedla, že nemá žiadny problém komunikovať s navrhovateľom, snaží sa o to, avšak je to práve navrhovateľ, ktorý sa o akejkoľvek komunikácii s odporkyňou stráni, výslovne ju odmieta. Dôvodila, že z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia nevyplýva skutočnosť, že by sa súd prvého stupňa dôsledne zaoberal a presvedčivo odôvodnil závery, ku ktorým dospel, a preto porušil právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie o trovách konania je v odôvodnení uvedené len jednou vetou a v podstate len odkazom na príslušnú právnu normu, čo nemá oporu v zákonnej požiadavke riadneho a presvedčivého odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvého stupňa teda dôsledne neskúmal, ktoré ustanovenie O.s.p. je namieste použiť a nezaoberal sa podrobnejšie ani dôvodmi, ktoré viedli súd k aplikácii ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Odporkyňa uviedla, že podľa zisteného stavu, s prihliadnutím na správanie účastníkov, konania pred, a aj počas občianskeho súdneho konania je namieste rozhodnutie o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, a to z dôvodu podľa § 150 ods. 1 a 2 O.s.p. Práve tieto dôvody hodné osobitného zreteľa vyplývajú zo správania navrhovateľa pred podaním návrhu na začatie konania, ako aj počas konania a súd je povinný skúmať, či pred rozhodnutím o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je dôvod na rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Žiada, aby odvolací súd napadnutý výrok III. rozsudku súdu prvého stupňa zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania alebo zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odporkyňa uviedla, že v prípade úspechu v konaní si náhradu trov právneho zastúpenia neuplatňuje.

Navrhovateľ sa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu nestotožnil s tvrdeniami uvádzanými odporkyňou a považoval ich za účelové. Dal do pozornosti, že v konaní dostatočne preukázal zmenu pomerov od poslednej úpravy výživného. Mal za to, že povinnosť plniť výživné nie je závislá od skutočnosti, či sa s odporkyňou stráva alebo nie a odporkyňa v zmysle zákona nemôže plnenie výživného viazať alebo podmieňovať stykom s navrhovateľom. Čo sa týka trov konania, je zrejme z rozhodnutia súdu prvého stupňa, že navrhovateľ bol v konaní úspešný a bol zastúpený advokátom, a teda nie je zrejme ako odporkyňa dospela k záveru, že by navrhovateľovi súd nemal náhradu trov konania priznať. Odporkyňa taktiež vo svojom odvolaní neuvádza, v čom by mali spočívať dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady za trovy právneho zastúpenia. Navrhovateľ žiada, aby odvolací súd odvolanie odporkyne ako nedôvodné zamietol, a v prípade úspechu priznal navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania v napadnutej časti náhrady trov konania podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Predmetom preskúmania odvolacím súdom bol len výrok, ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania. Rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšnej časti

nebol napadnutý účastníkmi, nadobudol právoplatnosť, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti nepreskúmaval (§ 206 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania sa v zmysle ustanovenia § 142 O.s.p. spravuje zásadou úspechu vo veci.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V predmetnej veci sa navrhovateľ podaným návrhom domáhal zvýšenia výživného zo sumy 110 Eur mesačne na sumu 170 Eur, pôvodne určeného rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 24.10.2011, č.k. 2P/25/2011-34. Rozsudkom súd prvého stupňa návrhu vyhovel a o náhrade trov konania rozhodol tak, že odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 277,88 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa v danej veci správne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., upravujúce zásadu úspechu vo veci, týkajúcu sa náhrady trov konania úspešného účastníka, a s vyčíslením náhrady trov konania súdom prvého stupňa sa stotožňuje. K novej aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p. na danú vec, odvolací súd dodáva:

Povinnosť nahradiť trovy konania sa spravuje v zmysle ustanovenia § 142 O.s.p. predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Zásada úspechu vo veci znamená, že účastník, ktorý mal vo veci plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti nemusí priznať, ak sú na to v danom prípade dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.). Ide o situáciu, kedy sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Nepriznanie náhrady trov konania celkom alebo z časti musí byť súdom v rozhodnutí odôvodnené, a to jednak z hľadiska dôvodov hodných osobitného zreteľa a jednak z hľadiska výnimočnosti daného prípadu. Zo znenia uvedeného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprímernej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad, a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Ďalším kritériom pre aplikáciu predmetného ustanovenia je skúmanie existencie podmienok hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u účastníka konania povinného plne alebo čiastočne nahradiť trovy konania. Tieto dôvody spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešného účastníka sporu. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významným z hľadiska aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. Súčasne by malo byť posudzované správanie účastníkov v štádiu pred samotným súdnym sporom, najmä ignorovanie výziev protistrany na mimosúdne vyriešenie sporu či ignorovanie opakovaných výziev na plnenie, nerešpektovanie už

skôr právoplatne vymedzených vzťahov medzi účastníkmi, nevyužitie dodatočnej lehoty na splnenie povinnosti a podobne.

Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a okolností daného prípadu dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného bol podaný dôvodne, nakoľko majetkové a sociálne pomery odporkyne umožnili zvýšenie výživného na navrhovateľa zo sumy 110 Eur na 170 Eur.

Námietky odporkyne, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v okolnostiach daného prípadu, keď návrh na zvýšenie výživného navrhovateľ nemusel podať, keď s ňou ako matkou riadne komunikoval a mohlo tak dôjsť k mimosúdnej dohode ohľadne zvýšenia výživného, nepovažoval odvolací súd za dôvodné. Z výsluchu odporkyne na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 22.10.2013 vyplýva, že so zvýšením výživného nesúhlasila z princípu, nakoľko navrhovateľ ju ignoruje a nezdvíha jej telefón. Z jej výsluchu však vyplýva aj to, že navrhovateľ žije u svojho otca asi dva roky, keď odišiel od odporkyne pre nehody s jej priateľom. Po vyhodnotení týchto okolností prípadu je odvolací súd toho názoru, že preto tieto neodôvodňujú aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p., ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,66 Eur. Predmetom odvolacieho konania bola suma 277,88 Eur, predstavujúca náhradu trov prvostupňového konania, a preto navrhovateľovi patrí náhrada týchto trov, spočívajúca v odmene za právne zastúpenie podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. b), § 14 ods. 3 písm. b), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., vypočítaná z tejto hodnoty za 1 úkon právnej pomoci 23,24 Eur, znížená na polovicu základnej sadzby, t. j. 11,62 Eur za podanie vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľa, režijný paušál 8,04 Eur, spolu trovy odvolacieho konania vo výške 19,66 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.